
Repere privind evoluția produsului intern brut până în anul 1947

Prof. univ. dr. Constantin ANGHELACHE (*actincon@yahoo.com*)

Academia de Studii Economice București / Universitatea „Artifex” București

Conf. univ. dr. Mădălina-Gabriela ANGHEL (*madalinagabriela_anghel@yahoo.com*)

Universitatea „Artifex” București

Drd. Ștefan Gabriel DUMBRAVĂ (*stefan.dumbrava@gmail.com*)

Academia de Studii Economice din București

Drd. Andreea – Ioana MARINESCU (*marinescu.andreea.ioana@gmail.com*)

Academia de Studii Economice din București

Abstract

Creșterea economică a unei țări se măsoară prin indicatorul de rezultate Produs Intern Brut. De-a lungul timpului, suprafața României a fost diferită, ca urmare a evoluției istorice. Din acest punct de vedere și economia a avut de întâmpinat o serie de consecințe, ca urmare a suprafeței teritoriului diferit de la o perioadă de timp la alta. De asemenea, în anumite segmente de timp, nu s-au regăsit date certe care să releve evoluția PIB, în aceste cazuri recurgându-se la ajustări prin estimare și interpolare.

În această lucrare, se întreprinde o analiză succesivă pe perioade de timp, respectiv analiza acestor indicatori după Marea Unire, perioada dinaintea celui de-al doilea război mondial și, apoi, perioada celei de-a doua conflagrații mondiale.

Pentru fiecare dintre aceste intervale de timp, s-au prezentat date cuprinse în serii de date sintetice, precum și reprezentări grafice.

Cuvinte cheie: *Produs Intern Brut, populație, valoare adăugată brută, PIB pe locuitor, resurse*

Clasificarea JEL: *E01, O11*

Introducere

Rezultatele calculelor și estimărilor asupra indicatorilor macroeconomici de sinteză sunt prezentate sub forma situațiilor statistice globale, pe sectoare, pe ramuri în cadrul sectoarelor, pe subramuri și activități în cadrul ramurilor. Situațiile statistice sunt de două categorii: situații statistice de sinteză, care înfățișează tabele cu date în serie anuală și în serie de medii ale anilor (4-5 ani) a ecuației producție brută, consum intermediar și valoare adăugată brută, pe sectoare, ramuri, subramuri și activități economice și situații statistice preliminare.

Procedeele de calcul aplicate pot fi utilizate pentru verificarea soluțiilor folosite, cât și pentru a îmbunătăți calculele.

Un principiu aplicat în operațiunile de comensurare a proceselor economice a fost acela de a nu supraestima mărimea lor. În general, indicatorii agregați calculați pot conține, uneori, o diminuare minoră.

Literature review

Anghel, Anghelache, Dumitrescu and Dumitrescu (2016) au analizat relațiile existente între PIB și o serie de variabile factoriale. Anghelache (2018) a efectuat un amplu studiu al situației socio-economice a României în ultimii 100 de ani. Anghelache (2018) a analizat evoluția PIB în statele membre ale UE. Anghelache, Marinescu, Avram and Dumitru (2018) au evidențiat principalele aspecte ale evoluției Produsului Intern Brut în România. O analiză similară este realizată de Anghelache, Anghel, Marinescu, Mirea and Petre (Olteanu) (2018). Anghelache, Anghel, Marinescu and Dumbravă (2018) au realizat un studiu complex referitor la PIB din România la sfârșitul anului 2017. Axenciuc (2012) a prezentat seriile de date care evidențiază evoluția Produsului Intern Brut românesc, atât înainte cât și după Unirea de la 1 decembrie 1918. Fleurbaey (2009) a încercat identificarea unor măsuri de bunăstare socială. Garin, Lester and Sims (2016) au studiat modalitățile de direcționare a produsului intern brut nominal. Nalewaik (2012) au analizat estimarea probabilităților de recesiune în timp real cu ajutorul PIB. Reis (2009) a studiat aspecte ale consumului agregat.

Metodologia cercetării, date, rezultate și discuții

Analiza evoluției produsului intern brut în perioada interbelică, până în 1947, prezintă o serie de caracteristici. Astfel, au apărut o serie de modificări teritoriale și ale populației, cu efect asupra rezultatelor economico-sociale. În perioada interbelică au existat pierderi economice deosebite și ca urmare a efectelor primei conflagrații mondiale.

Analiza nu poate să nu pornească de la prezentarea principalilor indicatori, cum sunt populația totală, populația activă, populația rurală sau suprafața arabilă și puterea instalată. În tabelul nr. 1 sunt prezentați acești indicatori pe perioada 1920-1947.

Populația totală, activă, rurală, suprafața arabilă și puterea instalată, pe ani semnificativi, în perioada 1920-1947

Tabelul 1

Anul	Populația			Populația rurală – pondere	Suprafața arabilă		Puterea motrice instalată	
	total mii	locuitori pe km ²	activă mii		mii ha	ha la 100 loc.	mii kW	kW la 100 loc.
1920	15541	53	9076	77,8	10695	69	390	2,5
1939	19934	68	11641	81,8	13384	67	1250	6,3
1947	15893	67	9885	76,6	9094	57	1521	9,6

Sursa: Datele sunt preluate din Anuarul Statistic al României, 1904-1948, și Evoluția economică a României. Cercetări statistico-istorice, 1859-1947, autor Victor Axenciuc, vol. I, II, III, Editura Academiei Române, București, 1992, 1996, 2000.

Tabelul nr. 2 prezintă realizările principalelor sectoare și a serviciilor, pe locuitor.

Dinamica producției de bunuri și de servicii, pe locuitor, a principalelor domenii, în lei 1913, medii ale anilor selectați, în perioada 1920-1947

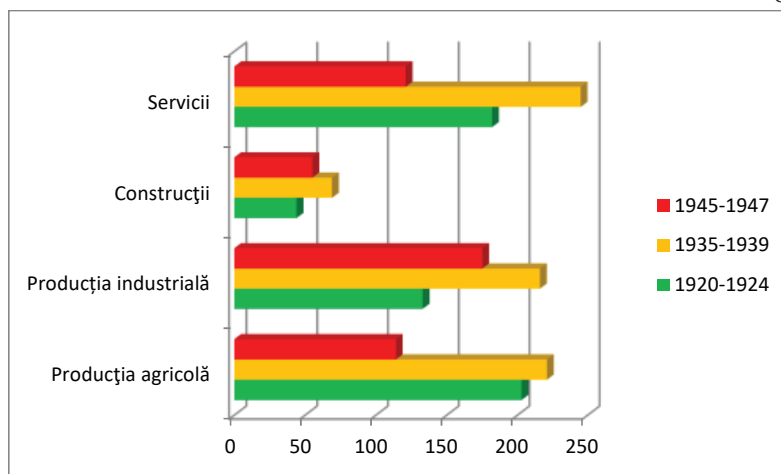
Tabelul 2

Medii ale anilor	Total		Producția agricolă		Producția industrială		Construcții		Servicii	
	lei	%	lei	%	lei	%	lei	%	lei	%
1920-1924	561	164	203	118	133	180	44	550	182	204
1935-1939	751	219	221	128	216	292	69	863	245	275
1945-1947	464	135	114	66	175	236	55	688	121	136

Sursa: Datele sunt preluate și prelucrate de autori din anuarele statistice ale României din perioada 1904-1948 și din lucrarea „Produsul Intern Brut al României 1862-2000”, vol. I și II, autor Victor Axenciuc, Editura Economică, București, 2012.

Evoluția producției de bunuri și servicii, pe locuitor, a principalelor domenii, în lei 1913, medii ale anilor selectați, în perioada 1920-1947

Figura 1

Sursa: reprezentare proprie.

Un ultim aspect, pentru înțelegerea mai bună a fondului pe care au evoluat indicatorii macroeconomici globali, îl reprezintă structura după surse, respectiv compoziția și contribuția sectoarelor la formarea Produsului Intern Brut. Datele sunt prezentate în tabelul nr. 3.

Structura producției de bunuri pe locuitor, a principalelor domenii, pe medii ale anilor, în perioada 1920-1947

Tabelul 3

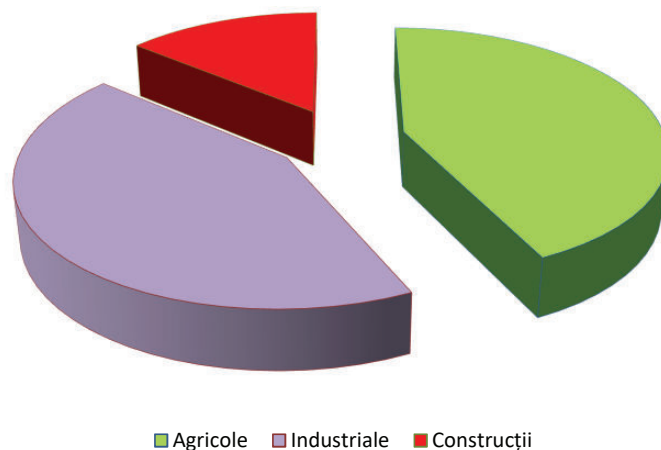
Medii ale anilor	Producția de bunuri			Total
	Agricole	Industriale	Construcții	
1920-1924	53	35	12	100
1935-1939	43	43	14	100
1945-1947	33	51	16	100

Sursa: Datele sunt preluate și prelucrate de autor din anuarele statistice ale României din perioada 1904-1948 și din lucrarea „Produsul Intern Brut al României 1862-2000”, vol. I și II, autor Victor Axenciuc, Editura Economică, București, 2012.

Structura producției de bunuri pe locuitor, a principalelor domenii, pe medii ale anilor, în perioada 1945-1947

Figura 2

Sursa: reprezentare proprie.

Se constată că în cele trei perioade de timp considerate (1920-1924, 1935-1939 și 1945-1947), industria a avut o creștere semnificativă de 16% ca urmare a nivelului foarte scăzut pe care îl înregistra după război. Totodată, construcțiile au înregistrat o creștere de 4% ca urmare a nevoii de a recupera pierderile imobiliare înregistrate în urma războiului. Pe acest fond, s-a redus ponderea pe care agricultura o avea la formarea produsului intern brut (-20%).

**Dinamica evoluției Produsului Intern Brut, în lei 1913,
pe total și pe locuitor, pe medii ale anilor, în perioada 1920-1947**

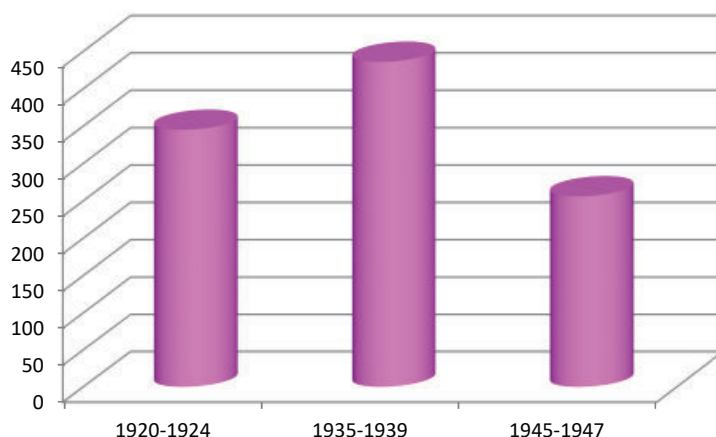
Tabelul 4

	Produsul intern brut, mil. lei	PIB pe locuitor, lei
1920-1924	5366	345
1935-1939	8508	436
1945-1947	4045	256

Sursa: Datele sunt preluate și prelucrate de autori din anuarele statistice ale României din perioada 1904-1948 și din lucrarea „Produsul Intern Brut al României 1862-2000”, vol. I și II, autor Victor Axenciuc, Editura Economică, București, 2012.

Evoluția Produsului Intern Brut pe locuitor, în lei 1913, pe medii ale anilor, în perioada 1920-1947

Figura 3

Sursa: reprezentare proprie.

Analizând datele înregistrate în cele două perioade de timp, constatăm o scădere a produsului intern brut pe total, precum și pe locuitor, ca urmare a efectelor celui de-al doilea război mondial. Economia României suferise pierderi uriașe, mai ales în domeniul industriei, fiind etapa de început a reconstrucției economice. Scăderea produsului intern brut se datorează și faptului că după pacea din 1945, concretizată în 1947, au existat pierderi teritoriale și de populație.

Dinamica valorii adăugate brută în principalele sectoare ale economiei, pe total și pe locuitor, medii ale anilor, în perioada 1920-1947

Tabelul 5

	1920-1924	1935-1939	1945-1947
Valoarea adăugată în agricultură, silvicultură, pe locuitor, lei	130	144	71
dinamică	117	133	64
Valoarea adăugată în industrie, pe locuitor, lei	57	100	83
dinamică	171	301	250
Valoarea adăugată în construcții, pe locuitor, lei	21	29	24
dinamică	525	725	553
Valoarea adăugată în servicii, pe locuitor, lei	119	151	75
dinamică	200	252	125

Sursa: Datele sunt preluate și prelucrate de autori din anuarele statistice ale României din perioada 1904-1948 și din lucrarea „Produsul Intern Brut al României 1862-2000”, vol. I și II, autor Victor Axenciuc, Editura Economică, București, 2012.

Din producția agricolă vegetală și animală a rezultat o valoare adăugată brută pe locuitor sporită de la 111 lei în intervalul de început până la 157 de lei în media anilor 1911-1914, nivelul cel mai ridicat, din toată perioada de 85 de ani; acesta s-a situat cu 13 lei sau 11% peste media anilor interbelici de vârf 1935-1939 (144 lei). Ulterior, a urmat căderea până în anii 1945-1947, la 71 de lei, mult sub nivelul inițial din 1862-1866. În schimb, sporul de valoare nouă în industrie până la 1914 este mult mai mare decât în agricultură, de aproape trei ori, de la 33 de lei la 98 de lei; la sfârșitul perioadei interbelice apoi în anii războiului, aceasta ajunge la 111 lei pe locuitor. Creșterea producției de valoare nouă în industrie pe locuitor, la pragul cel mai ridicat, în anii războiului, 1940-1944, se explică nu atât prin multiplicarea activităților industriale solicitate intens de nevoile militare; ea se datorează și unor factori geografici și demografici; prin dezmembrările teritoriale ale țării din anul 1940, populația s-a redus cu 32% față de anul 1939, în timp ce producția industrială, localizată în provinciile rămase în granițele statului român, s-a diminuat numai cu 19%, astfel că un volum mai mare de producție și valoare adăugată industrială a revenit pe locuitor. Construcțiile, legate nemijlocit de crearea și dezvoltarea infrastructurii, a habitatului urban și începuturile de industrializare manifestă cea mai amplă expansiune; de la 4 lei pe locuitor în 1862-1866 valoarea nouă se amplifică până la 24 lei în media intervalului 1911-1914, de șase ori; creșterea continuă până la 31 lei ajungând să constituie în perioada interbelică și în anii războiului de 7,8 ori nivelul inițial. La rândul său, valoarea adăugată furnizată de servicii, în același context și determinat de cel al transformărilor modernizării societății românești până la 1914, sporește de la 60 de lei pe locuitor la 160 de lei, de 2,6 ori. În deceniile interbelice aceasta nu mai cunoaște progresul anterior; nu se ajunge decât la un maximum de 150 de lei pe locuitor, fiind sub nivelul antebelic; la sfârșitul perioadei, în anii 1945-1947, serviciile încheie evoluția negativ, doar cu jumătate din mărimea intervalului anterior plasându-se la nivelul deceniului șapte al secolului al XIX-lea. Tot atât de importante pentru cunoașterea și analiza retrospectivă a economiei naționale din epoca modernă sunt contribuțiile sectoarelor și ramurilor economice, la valoarea adăugată brută totală.

Constatăm că în perioada analizată, valoarea adăugată brută, pe total, a crescut, cu excepția perioadei 1940-1945. Serviciile au manifestat un curs constant până în anul 1944. Interesant este faptul că producția industrială a crescut continuu, ca urmare a producției pentru război. Agricultură a urmat un curs descendent, terenurile nefiind lucrate în mod corespunzător.

**Evoluția produsului intern brut, total și pe locuitor,
după corectarea valorii adăugate brute, în lei 1913, medii ale anilor,
perioada 1920-1947**

Tabelul 6

Anii	Produsul intern brut		Valoarea adăugată brută mii. lei	Impozitul pe produs mii. lei	Subvenții la produse mii. lei
	mii. lei	pe locuitor lei			
1920-1924	5466	341	5220	28	3
1935-1939	8508	436	8279	232	3
1945-1947	4045	256	3989	57	-

Sursa: Datele sunt preluate și prelucrate de autori din anuarele statistice ale României din perioada 1904-1948 și din lucrarea „Produsul Intern Brut al României 1862-2000”, vol. I și II, autor Victor Axenciuc, Editura Economică, București, 2012.

O analiză pe baza datelor înregistrate pe perioade de cinci ani, în intervalul de timp 1920-1947, scoate în evidență faptul că, după primul război mondial, atât produsul intern brut cât și valoarea adăugată brută au crescut până în anul 1940. În intervalul de timp 1940-1947, indicatorii menționați au înregistrat scăderi determinate de efectele celui de-al doilea război mondial și a primei perioade de doi ani de refacere economică. Datele sunt prezentate în tabelul nr. 6.

**Produsul intern brut, total și pe locuitor, după ajustarea valorii
adăugate brute, în lei 1913, serii anuale, perioada 1920-1947**

Tabelul 7

Anii	Produsul intern brut		Valoarea adăugată brută mii. lei	Impozitul pe produs mii. lei	Subvenții la produse mii. lei
	mii. lei	pe locuitor lei			
1920	4504	290	4315	192	3
1939	8835	443	8591	248	3
1947	4705	296	4660	45	0

Sursa: Datele sunt preluate și prelucrate de autori din anuarele statistice ale României din perioada 1904-1948 și din lucrarea „Produsul Intern Brut al României 1862-2000”, vol. I și II, autor Victor Axenciuc, Editura Economică, București, 2012.

Analizând datele din tabelul nr. 7, rezultă că produsul intern brut a înregistrat creșteri până în anul 1939, după care declanșarea conflagrației mondiale a determinat reducerea la mai mult de jumătate. Această evoluție au avut-o și indicatorii produsul intern brut / locuitor, valoarea adăugată brută

și impozitele pe produs. După anul 1939 nu a mai existat nicio subvenție pe produs.

Impozitul pe produs și taxele vamale, în lei 1913, serii anuale, în perioada 1920-1947

Tabelul 8

Anii	Total mii lei	Impozitul pe produs la bugetul central mii lei	Impozite de consumație în bugetele locale mii lei	Taxe vamale mii lei
1920 ¹	191976	84270	1685	106021
1939	247606	194020	3880	49706
1947 ²	44646	32722	654	11270

¹Pentru anul 1920, în lipsa datelor pentru taxele vamale, s-a trecut cifra din anul 1921.

² S-au trecut datele din anul 1946.

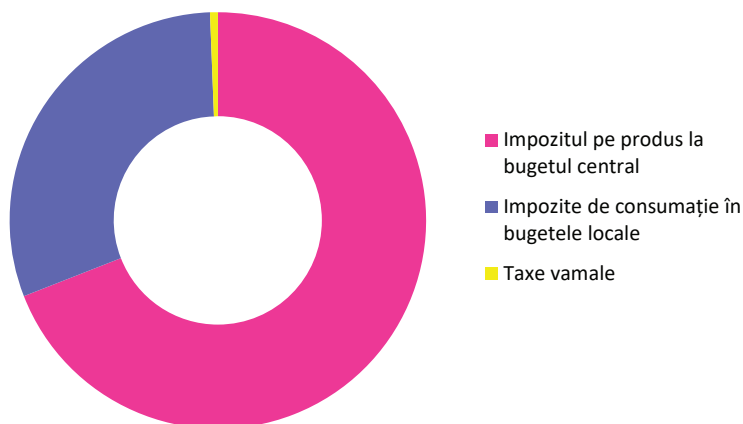
Sursa: Datele sunt preluate și prelucrate de autor din anuarele statistice ale României din perioada 1904-1948 și din lucrarea „Produsul Intern Brut al României 1862-2000”, vol. I și II, autor Victor Axenciuc, Editura Economică, București, 2012.

În tabelul nr. 8 este prezentată evoluția impozitului pe produs și taxele vamale. Se constată aceeași scădere a valorilor înregistrate în perioada de după anul 1943, cea a războiului și a refacerii economice.

Perioada analizată, luând în calcul subvențiile de stat, constatăm că acestea au fost acordate industriei și exportului de grâu. Subvenția pentru export a fost doar teoretică, datorită scăderii producției agricole.

Structura impozitelor și a taxelor vamale, în lei 1913, în anul 1920

Figura 4

Sursa: reprezentare proprie.

Tabelul nr. 9 evidențiază evoluția Produsului Intern Brut, a Produsului Intern Net, precum și al consumului de capital fix în intervalul 1920-1947. Rezultă că până la declanșarea celui de-al doilea război mondial România a înregistrat o evoluție pozitivă după care a existat o perioadă de șase ani de prăbușire.

Evoluția Produsului Intern Brut și a Produsului Intern Net, total și pe locuitor, în lei 1913, serii anuale, în perioada 1920-1947

Tabelul 9

Anul	Produsul intern brut	Consumul de capital fix	Produsul intern net (col. 2-3)	pe locuitor lei	
	mii. lei	mii. lei	mii. lei	PIB	PIN
1920	4504	213	4291	290	279
1939	8835	612	8223	443	413
1947	4705	455	4250	296	267

Sursa: Datele sunt preluate și prelucrate de autori din anuarele statistice ale României din perioada 1904-1948 și din lucrarea „Produsul Intern Brut al României 1862-2000”, vol. I și II, autor Victor Axenciuc, Editura Economică, București, 2012.

Analizând valoarea adăugată brută din producția de bunuri și servicii, pe total și pe locuitor, pe intervalul de timp supus analizei (1920-1947) surprindem faptul că în perioada de dinaintea celui de-al doilea război mondial a fost un boom, aceasta fiind asociată și cu ieșirea din criza economică 1929-1933.

Indicatorii producție brută, consumul intermediar, consumul de capital fix (amortizarea), valoarea adăugată brută din producția de bunuri și servicii sunt analizați pe intervalele de timp de cinci ani. Considerarea datelor selecționate și supuse analizei s-a efectuat pe interval de timp care au semnificație, așa cum sunt perioadele 1935-1939 și apoi, 1940-1947.

În tabelul nr. 10, am selectat date care se referă la analiza pe unele perioade de timp, pentru producția de bunuri și producția brută. Prin analiza datelor se observă ponderea covârșitoare a producției de bunuri la formarea valorii adăugate brute, consumului intermediar și consumul de capital fix, fiind destul de reduse.

Producția brută, consumul intermediar, consumul de capital fix și valoarea adăugată brută în producția de servicii, în lei 1913, serii anuale, în perioada 1920-1947

Tabelul 10
mii. lei

Anii	Producția brută	Consumul intermediar	Consumul de capital fix	Valoarea adăugată brută
1920-1924	2901	995	88	1906
1935-1939	4778	1839	144	2939
1945-1947	1916	741	84	1175

Sursa: Datele sunt preluate și prelucrate de autori din anuarele statistice ale României din perioada 1904-1948 și din lucrarea „Produsul Intern Brut al României 1862-2000”, vol. I și II, autori Victor Axenciuc, III, Editura Economică, București, 2012.

Extinzând analiza, am trecut la prezentarea valorii adăugate brute după resurse. Datele sunt structurate pe producția de bunuri și servicii și este evidențiată separat, rezultând ponderea fiecărui gen de activitate în întreaga perioadă supusă analizei. Datele sunt prezentate în tabelul nr. 11.

Structura valorii adăugate brute, după ramuri-resurse, în lei 1913, serii anuale ale perioadei 1920-1947

Tabelul 11
mii lei

Anii	Total	Producția de bunuri			Producția de servicii						
		Agricultură	Industrie	Construcții	Transporturi ¹	Comerț	Servicii bancare ²	Administrație publică ³	Chirie imputată ⁴	Personal casnic	Profesioni libere
1920	4315	1853	656	284	225	776	129	143	117	64	69
1939	8591	3031	2012	568	431	1147	86	892	246	66	112
1947	4660	1613	1371	412	377	406	10	151	262	34	25

¹ Se cuprind: transporturile, telecomunicațiile, poșta.

² Se cuprind: serviciile bancare și de asigurări.

³ Se cuprind: administrația publică și apărarea. învățământul, sănătatea, cultura, cultele și asistența socială din domeniul public.

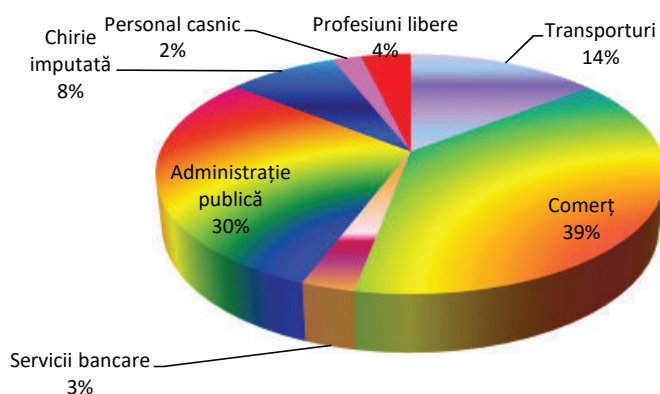
⁴ Se cuprind: chiria (imputată), venitul ipotetic al locuințelor în proprietate privată.

Sursa: Datele sunt preluate și prelucrate de autori din anuarele statistice ale României din perioada 1904-1948 și din lucrarea „Produsul Intern Brut al României 1862-2000”, vol. I și II, autor Victor Axenciuc, Editura Economică, București, 2012.

Pe baza datelor din tabelul nr. 11, s-a reprezentat grafic structura valorii adăugate brute, după ramuri-resurse, din producția de servicii, în anul 1938, situație evidențiată în figura 5.

Structura valorii adăugate brute, după ramuri-resurse, din producția de servicii, în anul 1938

Figura 5

Sursa: reprezentare proprie.

În tabelul nr. 12 am prezentat date cu privire la consumul de capital pe ramuri (resurse) în perioada 1920-1947. Indicatorul (consum de capital fix) este structurat pe producția de bunuri și servicii, iar anul 1913 a fost luat în calcul ca perioadă de bază pentru valoarea monedei naționale (leul).

Structura consumului de capital fix, pe ramuri-resurse, în lei 1913, serii anuale ale perioadei 1920-1947

Tabelul 12
mii lei

Anii	Total	Producția de bunuri			Producția de servicii						
		Agricultură	Industria	Construcții	Transporturi	Comerț	Servicii bancare	Administrație publică	Chirie imputată	Personal casnic	Profesiuni libere
1920	212,6	76,8	53,1	9,90	35,0	24,3	4,57	4,29	3,16	0,08	1,52
1939	612,2	138,7	281,5	45,6	70,3	41,3	3,45	22,3	6,45	0,08	2,43
1947	455,2	73,9	244,1	46,4	64,0	13,7	1,06	4,52	6,95	0,04	0,56

Sursa: Datele sunt preluate și prelucrate de autori din anuarele statistice ale României din perioada 1904-1948 și din lucrarea „Produsul Intern Brut al României 1862-2000”, vol. I și II, autor Victor Axenciuc, Editura Economică, București, 2012.

În calitate de deflator, acești indici de prețuri au fost aplicați la indicatorii valorici în prețuri curente din capitolele: industria mare prelucrătoare, construcții, comerț intern și extern, transporturi mecanizate, activități bancare și financiare, bugete centrale și locale. Procedeele de deflatare cu cei patru indici de prețuri se specifică în introducerea metodologică de la fiecare secțiune și capitol în cauză.

Structura valorii adăugate brute, din producția de bunuri și de servicii și pe domenii, medii ale anilor, în perioada 1911-1947

Tabelul 13

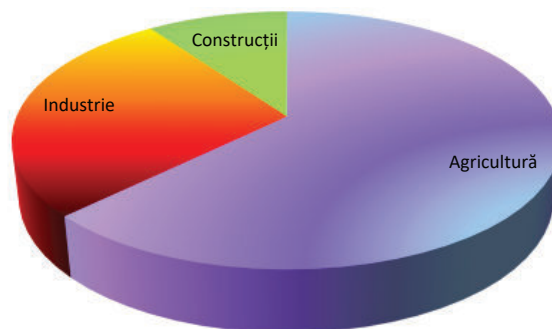
	1920-1924	1935-1939	1945-1947
Valoarea adăugată brută totală, din care:	100	100	100
în producția de bunuri, %	63,5	64,5	70,3
în producția de servicii, %	36,5	35,5	29,7
în producția de bunuri, din care:	100	100	100
în agricultură, %	62,7	52,7	40,0
în industrie, %	27,4	36,5	46,6
în construcții, %	9,9	10,8	13,4

Sursa: Datele sunt preluate și prelucrate de autor din anuarele statistice ale României din perioada 1904-1948 și din lucrarea „Produsul Intern Brut al României 1862-2000”, vol. I și II, autor Victor Axenciuc, Editura Economică, București, 2012.

În tabelul nr. 13 se evidențiază evoluția structurală a valorii adăugate brute, după producția de bunuri și servicii realizată pe principalele ramuri ale economiei naționale. Analizând perioadele 1920-1924 și 1945-1947, se constată creșterea ponderii industriei și construcțiilor, concomitent, desigur, cu scăderea ponderii agriculturii.

Structura valorii adăugate brute, din producția de bunuri, pe domenii, media perioadei 1920-1924

Figura 6

Sursa: reprezentare proprie.

În figura nr. 6 este prezentată structura valorii adăugate brute, din producția de bunuri, pe domenii, media perioadei 1920-1924, perioadă în care ponderea agriculturii era predomnantă.

Nivelul și structura producției brute, consumului intermediar, consumului de capital fix și valorii adăugate brute în producția de bunuri și de servicii, în lei 1913, medii ale anilor, în perioada 1920-1947

Tabelul 14

Medii ale anilor	Producția brută		Consumul intermediar		Consumul de capital fix		Valoarea adăugată brută	
	mii. lei	%	mii. lei	%	mii. lei	%	mii. lei	%
1920-1924	8968	100	3748	41,8	267	3,0	5220	58,2
1935-1939	14644	100	6364	43,6	597	4,1	8280	56,5
1945-1947	7338	100	3349	45,6	431	5,9	3989	54,4

Sursa: Datele sunt preluate și prelucrate de autori din anuarele statistice ale României din perioada 1904-1948 și din lucrarea „Produsul Intern Brut al României 1862-2000”, vol. I și II, autor Victor Axenciuc, Editura Economică, București, 2012.

Pentru relevarea evoluției unor indicatori, cum sunt: producția brută, consumul intermediar, valoarea adăugată brută în producția de bunuri și servicii, am selectat valoarea acestora, exprimată în valoare leu/1913, pe intervalul 1920-1947, prezentat pe perioade semnificative, ținând seama de evenimentele timpului. Posibilitatea de analiză este extinsă prin includerea indicatorului consumul de capital fix (amortizarea).

Concluzii

În urma analizei efectuate, autorii au desprins o serie de concluzii. Astfel, deși de-a lungul timpului, a suferit unele modificări metodologice conceptuale, ținând seama de sistemul economic parcurs de România, Produsul Intern Brut a constituit dintotdeauna indicatorul complex de rezultate al economiei României.

Referitor la comparabilitatea datelor pe baza acestui indicator a evoluției economiei românești, mai relevant este indicatorul Produsul Intern Brut pe locuitor, utilizat pentru a realiza comparația față de stadiul atins în diverse perioade de timp sau de alte state.

În deceniile interbelice, începute cu o populație dublată în urma întregirii țării în anul 1918, potențialul demografic se majorează considerabil, populația României ajungând, în anul 1939, la aproape 20 de milioane de locuitori. În deceniul de după 1939, din cauza dezmembrărilor teritoriale din anul 1940, a consecințelor războiului mondial și a tratatelor de pace, populația

---

țării se reduce aproape la limita anului 1920. Potențialul demografic a constituit factorul determinant al creșterii economice.

Bibliografie

1. Anghel, M.G., Anghelache, C., Dumitrescu, D.V. and Dumitrescu, D. (2016). Analysis of the correlation between the Gross Domestic Product and some factorial variable. *Romanian Statistical Review, Supplement*, 10, 138-145
2. Anghelache, C. (2018). *Bilanțul economic al României la 100 de ani*, Editura Economică, București
3. Anghelache, C. (2018). Comparative Analysis of the Development of the Gross Domestic Product in the Member States of the European Union. *Romanian Statistical Review, Supplement*, 8, 119-134
4. Anghelache, C., Marinescu, A.I., Avram, D. and Dumitru, D. (2018). Main elements of analysis of Gross Domestic Product development in Romania. *Romanian Statistical Review, Supplement*, 6, 17-29
5. Anghelache, C., Anghel, M.G., Marinescu, A.I., Mirea, M. and Petre (Olteanu), A. (2018). Study on the Historical Evolution of Gross Domestic Product in Romania. *Romanian Statistical Review, Supplement*, 3, 184-203
6. Anghelache, C., Anghel, M.G., Marinescu, A.I. and Dumbravă, Ș.G. (2018). Complex Analysis of Gross Domestic Product at the End of 2017. *Romanian Statistical Review, Supplement*, 2, 132-139
7. Axenciuc, V. (2012). *Produsul Intern Brut al României 1862-2000*, vol. I și II, Editura Economică, București
8. Fleurbaey, M. (2009). Beyond GDP: The Quest for a Measure of Social Welfare. *Journal of Economic Literature*, 47 (4), 1029-1075
9. Garin, J., Lester, R. and Sims, E. (2016). On the Desirability of Nominal GDP Targeting. *Journal of Economic Dynamics and Control*, 69, 21-44
10. Nalewaik, J. (2012). Estimating Probabilities of Recession in Real Time with GDP and GDI, *Journal of Money, Credit and Banking*, 44, 235-253
11. Reis, R. (2009). The Time-Series Properties of Aggregate Consumption: Implications for the Costs of Fluctuations. *Journal of the European Economic Association*, 7 (4), 722-753